suplimentul ***Oberliht***
http://oberliht.com
martie 2013

proiectul
NOT HERE

“nu este aici”

Proiectul „nu este aici” a pus bazele colaborării dintre artistul invitat și curatorul Vladimir Us din Chișinău, Jorgen Platzer și Johanna Karlin, profesori de arte vizuale și un grup de elevi din Ölands Konstskola. Acesta s-a desfășurat între 3 și 18 mai 2012, în cadrul proiectului artistic internațional Art Line organizat de Muzeul de Artă Contemporană din Kalmar, în parteneriat cu Ölands Folkhögskola. Invitația a pornit de la colaborările anterioare dintre Kalmar Konstmuseum și cele două organizații independente din Moldova: Asociația Tinerilor Artiști Oberliht, la care lucrează Vladimir Us și Centrul de Artă Contemporană din Chișinău, materializate prin expoziția și simpozionul intitulate Chișinău Circumvention și care a avut un caracter de relaționare, aducând împreună artiști și curatori din Suedia, Belarus, Georgia și Moldova.

ATELIERUL
Metodologia atelierului a fost elaborată parțial în prealabil, printr-un schimb de mesaje pe e-mail între Vladimir Us și Johanna Karlin, prin care au fost discutate posibile zone de interes.
Atelierul a constat în mai multe sesiuni, printre care s-a numărat și exercițiul de cartografiere a spațiului public, excursii și vizite pe teren, elaborarea contribuțiilor individuale și pregătirea prezentării finale. Întregul proces a fost însoțit de discuții în grup și procese de negociere, atât în cadrul grupului cât și cu alți participanți în proiect, printre care fermieri locali și muncitorii străini. Elevii au fost liberi să asiste la întâlniri și să participe la activitățile din program. Până la finele proiectului, clasa s-a redus la un grup de 7 elevi care și-a

“not here”

The project “not here” has developed as a collaboration between the invited artist and curator Vladimir Us from Chisinau, Jorgen Platzer and Johanna Karlin, teachers of visual arts and a group of students from Ölands Konstskola. It took place between 3-18 of may 2012 in the frame of the international art-project Art Line organized by Kalmar Museum of Contemporary Art in partnership with Ölands Folkhögskola. The invitation was based on a previous collaboration between Kalmar Konstmuseum and the two independent art organizations from Moldova: Oberliht - Young Artists Association, where Vladimir Us is working, and the Center for Contemporary Art in Chisinau that materialized in an exhibition and symposium titled Chisinau Circumvention and that had a strong networking character, connecting artists and curators from Sweden, Belarus, Georgia and Moldova.

THE WORKSHOP
The methodology of the workshop was partially elaborated in advance, through an email exchange between Vladimir Us and Johanna Karlin, during which some potential fields of interest were discussed.
The workshop was composed from several sessions among which were the mapping of public space exercise, field trips and visits, elaboration of individual contributions and preparation of the final presentation. The whole process was accompanied by group discussions and processes of negotiation, both within the group and with other participants in the project, among them local farmers and the guest workers. The students were free to attend the meetings and participate in the planned activities. By the end of the project the class narrowed down to a group

“nu este aici / not here“ - instalație / installation, Stadsparken, Kalmar, 2012, foto: Mehdi CHAFIK

"nu este aici / not here" - atelierul în desfăşurare / workshop in progress
Olands - Kalmar, 2012, foto: Vladimir US

exprimat interesul de a continua să lucreze pe subiectul propus și să aducă contribuții individuale pentru instalația finală.

CARTOGRAFIERE
Exercițiul de cartografiere a permis participanților să identifice diverse probleme legate de spațiul public din proximitatea Ölands Folkhögskola și din Suedia în general. Cerința a fost să se aleagă un singur loc cu caracter public în apropierea Școlii și care să fie accesibil oricui. Plimbarea de o oră prin toate locurile cartografiate a fost însoțită de o scurtă discuție care a permis identificarea caracteristicilor fiecărui loc ales. Exercițiul a fost, mai degrabă, o invitație lansată studenților de a ieși înafara școlii și de a începe să lucreze de la contextul în care este situată școala, astfel încât participanții să înțeleagă mai bine cum este organizat spațiul în Ölands. Un aspect important al organizării spațiale identificat în timpul plimbării a fost lipsa de legături și prezența barierelor existente între Școala reprezentată de colectivul de profesori și studenți și peisajul agricol înconjurător și fermierii care lucrează câmpurile, aceste două grupuri încetând să comunice între ele cu mulți ani în urmă, deși, atunci când a fost înființată, școala oferea educație copiilor fermierilor. Ultimul dintre grupuri include și muncitori care provin din Polonia, România și alte țări și care au început să emigreze în căutare de muncă acum două decenii și pe care i-am cunoscut personal câteva zile mai târziu. Până în acest moment, s-a conturat nevoia unui spațiu public în care aceste două grupuri, cât și altele din sat, să poată interacționa.

EXCURSII ÎN TEREN, VIZITE și INTERVIURI
Au fost organizate câteva vizite la fermieri și muncitorii străini de la fermele din Ölands. Împreună cu studenții, în grupuri mici, am realizat interviuri cu aceștia, aflând despre variile motive care i-au determinat să călătorească peste hotare în căutarea unui loc de muncă și măsura în care aceștia interacționează cu comunitatea locală.
O altă intenție a fost și aceea de a deschide o discuție cu fermierii locali pentru a înțelege care ar putea fi nevoile pe care le are comunitatea locală și problemele cu care se confruntă în special în această regiune, cât și măsura în care muncitorii străini sunt sau nu sunt priviți ca membrii ai comunității locale.

DISCUȚII
După câteva întâlniri cu fermierii și muncitorii străini și după studiul individual realizat de către studenți, grupul s-a mai întrunit de câteva ori pentru a discuta diversele aspecte ale spațiului public din perspectiva împrejurimilor Skogsby pe Öland.

INSTALAȚIA
Următorul pas a constat în discutarea propunerilor individuale de lucrări ale studenților care trebuiau să contribuie la instalația finală. S-a convenit să se utilizeze rulotele disponibile, folosite adesea de către muncitorii străini pe câmp, pentru a pune în evidență subiectul cercetării noastre, mobilitatea și provizoratul șederii acestora în Suedia.
Rulotele oferă și un exemplu de utilizare eficientă a câtorva dintre spațiile publice existente pe insulă, printre care se află și șoselele. Scopul a fost obținerea unei vizualizări artistice a situației în care două sau mai multe grupuri locuiesc unul lângă celălalt, an după an, în perioada verii și a culesului, ceea ce a dus și la asocieri extinse către globalizare și libera mișcare a forței de muncă. Au rezultat mai multe straturi de asocieri și interpretări care au dus la și mai multe meditații vizuale din partea grupului, dând naștere unor idei despre amenințarea exotismului și a stereotipurilor.
Întregul proces a fost privit ca proces colectiv de cercetare care are ca rezultat lucrarea finală elaborată colectiv.

Titlul instalației: „nu este aici", este un citat din unul dintre interviuri „... viața mea nu este aici". Ierarhia spațiului public ar putea spune, de asemenea, „nu este aici" despre acest tip neobișnuit de cazare într-unul din principalele parcuri din oraș și presupune implicații mai profunde cu privire la gradul de reglementare la care este supus spațiul din Kalmar.

Grupul „nu este aici" este format din Vladimir Us, Jorgen Platzer, Johanna Karlin, Carolina Andreasson, Jonathan Dewoon, Pavels Liepins-Hedström, Emma Lindelöf, Kajsa Nylander, Jennifer Spångerud, Melanie Wiksell, alături de fermierii și muncitorii străini din Ölands, fără a mai menționa ceilalți studenți care au fost interesați și au sprijinit proiectul.

of 7 students that expressed their interest to continue working with the proposed subject and to come up with individual contributions for the final installation.

MAPPING
The mapping exercise allowed the participants to identify various issues related to public space around Ölands Folkhögskola and in Sweden in general. They were asked to choose one place with a public character around the School and that is accessible to everyone. The one hour long walk through all the mapped places was accompanied by a short discussion that allowed revealing the character of each chosen place. The exercise was rather an invitation launched to the students to leave the walls of the school and to start working with the context where the school was situated, so that the participants acquire a better understanding of how the space in Ölands is being organized. One important aspect of spatial organization identified during the walk was the lack of connections, the border, existing between the School represented by the collective of teachers and students and the surrounding agricultural landscape and farmers working in the fields, these two groups ceasing to communicate many years ago, although, at its very beginning the school was offering education to the farmer's children. The latter group is also including the guest workers from Poland, Romania and other countries who started to migrate for work about two decades ago and whom we got to know in person few days later. So far, the need for a public space that would allow these 2 groups but also other people from the village to meet and interact emerged.

FIELD TRIPS, VISITS and INTERVIEWS
Few visits were paid to the farmers and guest workers working on the farms on Ölands. Together with the students, in small groups, we carried out interviews with them, learning about the different reasons that made them travel abroad in search for work and the degree of interaction between them and the local community.
Another intention was to open a discussion with the local farmers in order to understand the needs that the local community could have and the issues that they were dealing with particularly in this region, as well as the extend to which the guest workers, as foreigners, were or were not perceived as members of the local community.

DISCUSSIONS
After few encounters with the farmers and the guest workers and individual research carried out by the students, the group met few more times in order to discuss different aspects of public space by looking at the surroundings of Skogsby on Öland.

INSTALLATION
Next step was to discuss the individual proposals of works by the students that were supposed to contribute to the final installation. Everybody agreed to make use of the existing caravans commonly used by guest workers working in the fields, in order to stress the topic of our research, the mobility and temporality of their stay in Sweden. The caravan is also there as an example of effective use of the few available public spaces, one of them being the road. The task was to make an artistic visualization of the situation when two or more groups are living beside each other year after year, during summer and harvest period, which fact also led to wider associations concerning globalisation and free movement of labour. Layers of associations and interpretations emerged, leading to more visual mediations from the group, stirring up thoughts about the threat of exotism and stereotypes.
The whole process was considered to be a collective process of research that would lead to final work collectively developed.

The title of the installation: "not here", is a quote from one of the interviews "..my life is not here". The hierarchy of public space might also say "not here" about this strange housing in one of the main city parks, and bears deeper implications regarding the degree of regulations to which the public space in Kalmar is subjected.

The "not here"-group consists of Vladimir Us, Jorgen Platzer, Johanna Karlin, Carolina Andreasson, Jonathan Dewoon, Pavels Liepins-Hedström, Emma Lindelöf, Kajsa Nylander, Jennifer Spångerud, Melanie Wiksell along with the local farmers and guest workers from Ölands, not naming other students that had interest and offered support.

"nu este aici / not here" - instalație / installation, Stadsparken, Kalmar, 2012, foto: Mehdi CHAFIK

“inte här”

Projektet “inte här” har utvecklats som ett samarbete mellan den inbjudne konstnären och kuratorn Vladimir Us från Chisinau, Johanna Karlin och Jörgen Platzer, lärare i konst samt en grupp studenter från Ölands Konstskola.
Det ägde rum mellan 3-18 maj 2012 inom ramen för det internationella konst-projektet Art Line och organiserades av Kalmar konstmuseum och Ölands Folkhögskola. Inbjudan byggde på ett tidigare samarbete mellan Kalmar Konstmuseum och två oberoende konstorganisationer från Moldavien: Oberliht - Young Artists Association, där Vladimir Us är verksam och Centrum för samtida konst i Chisinau. Ett samarbete som resulterade i en utställning och ett symposium med titeln Chisinau Cirkumvention med en starkt nätverkande karaktär mellan konstnärer och curatorer från Sverige, Vitryssland, Georgien och Moldavien.

WORKSHOP
Metoden för projektet var delvis utarbetad i förväg, i en mailutväxling mellan Vladimir Us och Johanna Karlin, då tänkbara intresseområden diskuterades. Workshopen bestod av flera sessioner med kartläggning av det offentliga rummet, studiebesök, utarbetande av enskilda insatser och förberedande av den slutliga presentationen. Hela processen kantades av gruppdiskussioner och förhandlingar, både inom gruppen och med andra deltagare i projektet, bland dem lokala lantbrukare och gästarbetare. Eleverna var fria att delta i mötena och den planerade verksamheten. Mot slutet av projektet återstod en grupp av 7 studerande som anmält sitt intresse för att fortsätta arbetet och komma med enskilda bidrag för den slutliga installationen.

KARTLÄGGNING
Kartläggningen gav deltagarna tillfälle att identifiera olika frågor om det offentliga rummet runt Ölands Folkhögskola och i Sverige i allmänhet. De ombads att välja en plats med offentlig karaktär i skolans närhet, tillgänglig för alla. En entimmes promenad genom de utvalda platserna åtföljdes av en kort diskussion kring karaktären på varje plats. Övningen var också iscensatt med avsikten att de studerande skulle komma utanför skolväggarna och börja arbeta med den lokala kontexten för att få en bättre förståelse för omgivningens villkor. En viktig aspekt av de rumsliga förhållandena som kom upp under promenaden var bristen på förbindelser eller mötesplatser. Gränsen mellan skolan med lärare och elever och det omgivande odlingslandskapet med jordbruksarbetet på fälten är skarp. Kommunikationen mellan dessa två grupper har kraftigt minskat under många år trots att skolan i början av 1900-talet i hög grad var inriktad på utbildning av jordbrukets folk.
(Skolan har dock en grundlagd lokal betydelse med många inbokningar av olika grupper, föreningar och fritidsaktiviteter av mycket skiftande slag och ser det som en viktig del i sitt uppdrag.)
Jordbruket inkluderar idag också gästarbetare från Polen, Rumänien och andra länder som återkommit under ungefär två decennier. Främst sysselsatta med bärplockning.Vi lärde känna ett antal av dem några dagar senare. Avsaknaden av ett offentligt rum som skulle tillåta dessa 2 grupper och andra människor från byn att mötas framstod som uppenbar.

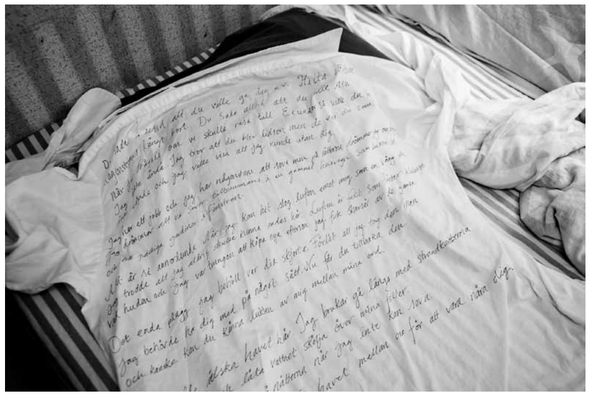

“nu este aici / not here“ - instalaţie / installation, Stadsparken, Kalmar, 2012, foto: Mehdi CHAFIK

“nu este aici / not here“ - instalaţie / installation, Stadsparken, Kalmar, 2012, foto: Mehdi CHAFIK

EXKURSIONER, BESÖK OCH INTERVJUER
Vi besökte några jordbrukare och gästarbetare på öländska gårdar i närheten. I mindre grupper genomförde vi intervjuer med dem. Gästarbetarna om varför de reser utomlands för att söka arbete och graden av interaktion mellan dem och det lokala samhället.
De lokala lantbrukarna frågade vi om bygdens behov av denna arbetskraft. Även frågan i vilken grad gästarbetarna uppfattas som medlemmar i det lokala samhället.

DISKUSSIONER
Efter några möten med odlarna och gästarbetarna samt redovisning av individuella undersökningar som utförts av studenterna träffades gruppen några gånger för att diskutera olika aspekter av det offentliga rummet i Skogsby på Öland.

INSTALLATION
Nästa steg var att diskutera olika elevförslag till den slutliga installationen. Vi kom överens om att använda oss av de husvagnar som vanligen används av gästarbetare som arbetar på fälten, för att understryka undersökningens inriktning och det temporära och rörliga i gästarbetarnas situation. Husvagnen är också ett exempel på effektiv användning av det offentliga rummet, inbegripet vägen. Om husvagnen rullar.. Uppgiften var att göra en bild av situationen med två eller flera grupper som lever bredvid varandra år efter år, under sommaren och skördetiden. Kopplingen till globalisering och fri rörlighet för arbetskraft ger vidare dimensioner. Risken att hamna i stereotyper och exotiseringar i mötet mellan kulturer diskuterades. Verkets kollektiva tillkomstprocess ledde till att vi ser gruppen som genensam upphovsman till verket.

Titeln på installationen “inte här”, är ett citat från en av intervjuerna “.. mitt liv är inte här”.Det offentliga rummets hierarki kan också frammana ett “inte här” om denna temporära omplacering av enkla husvagnar till den vackra stadsparken.

“inte här” - gruppen består av Vladimir Us, Johanna Karlin, Jörgen Platzer, Carolina Andreasson, Jonathan Dewoon, Pavels Liepins-Hedström, Emma Lindelöf, Kajsa Nylander, Jennifer Spångerud, Melanie Wiksell tillsammans med lokala jordbrukare och gästarbetare från Öland , samt andra studerande som visade intresse och hjälpte till.

“nu este aici / not here“ - instalaţie / installation, Stadsparken, Kalmar, 2012, foto: Mehdi CHAFIK

“Bjornhovda 36”

Viorel Adrian Oana
Björnhovdagatan 36
38635 Färjestaden
SWEDEN

Lucrarea constă dintr-o căsuță poștală cu numele lui Viorel, Adrian și Oana imprimate pe ea. Viorel, Adrian și Oana sînt gastarbeiteri români care, în fiecare an, petrec în jur de șase-șapte luni la munci sezoniere în Suedia, pe insula Ölands. Acolo ei muncesc în cîmp, îl pregătesc pentru semănat, îl afînează, cultivă căpșuni și praz, adună recolta, iar cînd e nevoie participă și la alte munci agricole sau ajută la gospodărie. Acceptînd să muncească pentru o plată mai mică, însă mult mai bună decît cea oferită în România pentru același tip de muncă, ei asigură succesul economic al agriculturii suedeze.

Ca și mulți alți muncitori (polonezi, slovaci) veniți în Suedia, Viorel, Adrian și Oana se simt ca niște străini, dar nici nu-și doresc să se stabilească cu traiul acolo. Doar unii din muncitorii sezonieri reușesc să se integreze, să învețe suedeza, să-și facă prieteni și în cele din urmă să-și organizeze o gospodărie, fie și sezonieră, în acel loc, iar acest lucru le poate lua zece, cincisprezece sau mai mulți ani. Majoritatea din ei trăiesc în locuințe adaptate sau în rulote, cîte doi sau patru într-o cameră, fără posibilități reale de a-și amenaja un loc mai confortabil, și în cele din urmă ei toți se văd reveniți cu traiul în țara lor, unde-i așteaptă copiii, soțiile și prietenele.

Căsuța poștală cu o adresă poștală adevărată, și cu numele Viorel, Adrian și Oana imprimate pe ea a fost instalată în Färjestaden cu permisiunea lui Jörgen Gottfridsson, proprietarul fermei unde Viorel, Adrian și Oana muncesc deja cîțiva ani la rînd, și are drept scop să le ofere un punct de reper în Suedia, coordonate noi unde ei ar putea fi găsiți sau contactați. Pe de o parte căsuța poștală face referință la un loc stabil și ar putea să-i facă să se simtă mai bine, încurajîndu-i să aproprieze spațiul unde-și petrec o jumătate din viață, să-i facă să intuiască o perspectivă și o finalitate în stilul de viață nomad, impus de condițiile economice nefavorabile din localitatea lor natală, și totodată sa-i facă mai responsabili, inclusiv față de problemele tipic suedeze. Pe de

“Bjornhovda 36”

Viorel Adrian Oana
Björnhovdagatan 36
38635 Färjestaden
SWEDEN

The work consists in a post box with the names of Viorel, Adrian and Oana printed on it. Viorel, Adrian and Oana are Romanian gastarbeiters who spend every year six to seven seasonal work months in Sweden, on the Island Ölands. There, they work on the field, preparing it for sowing, they fallow it and then cultivate strawberries, leek, harvest it and when needed participate in other agricultural works or help in the farm. Accepting to work for a smaller pay, still much better than what they would get in Romania for the same kind of work, they guarantee the economic success of Swedish agriculture.

Just like many other workers (Polish, Slovakians) coming to Sweden, Viorel, Adrian and Oana feel alien, but they neither want to settle there. Only some of the seasonal workers manage to integrate, learn Swedish, make friend and eventually get their own household, be it seasonal, in the place, and this can take ten, fifteen or more years. Most of them live in adjusted lodgings or in caravans, two or four in the same room, with no actual opportunities to set for themselves a more comfortable place and, in the end, they return to their lives in their own countries, where they are expected by their children, wives and friends.

The post box with a real postal address and with the names Viorel, Adrian and Oana printed on it was installed in Färjestaden with the permission of Jörgen Gottfridsson, the owner of the farm where Viorel, Adrian and Oana have been working already for several years and is an attempt to give them a point of reference in Sweden, new coordinated where they can be found or contacted. On the one hand, the post box relates to a steady place that might make them feel better, encouraging them to appropriate the space where they spend half of their lives and to make them get a better perspective and an ending to their nomad life style, enforced on them by the unfavourable economic conditions in their place of origin, and making them, at the same

Ölands 2012, foto: Vladimir US

altă parte proiectul vrea să dea vizibilitate muncitorilor sezonieri și condițiilor precare în care aceștia lucrează, și să atragă atenția comunității locale asupra situației lor.

Vă îndemn să scrieți lui Viorel, Adrian și Oanei. Pentru a-i contacta trimiteți-le o scrisoare la următoarea adresă poștală:

Viorel Adrian Oana
Björnhovdagatan 36
38635 Färjestaden
SUEDIA

Vladimir US

Lucrarea “Bjornhovda 36” a fost realizată în cadrului proiectului internațional Art Line organizat de Muzeul de Artă Contemporană din Kalmar în parteneriat cu Școala Populară din Ölands.

Ölands 2012, foto: Vladimir US

time, feel more responsible, including towards typically Swedish issues. On the other hand, the projects aims at providing visibility to seasonal workers and their poor conditions of work and to attract the attention of local community on their situation.

I invite you to write to Viorel, Adrian and Oana. To contact them, you can send them a letter at the following postal address:

Viorel Adrian Oana
Björnhovdagatan 36
38635 Färjestaden
SWEDEN

Vladimir US

The work “Bjornhovda 36” was accomplished within the international project Art Line organised by the Contemporary Arts Museum in Kalmar in partnership with the Folk School in Ölands.

Ölands 2012, foto: Vladimir US

Bjornhovda 36 (Viorel Adrian Oana, Björnhovdagatan 36, 38635 Färjestaden, SWEDEN) de Vladimir US, Ölands 2012

CHIOȘC/KIOSK @ SUPERMARKET 2011

Proiectul CHIOȘC la SUPERMARKET 2011

În perioada 18-20 februarie 2011 la Stockholm a fost inaugurată a 5-a ediție a Tîrgului Internațional de Inițiative Artistice SUPERMARKET. Alături de proiectele unor colective de artiști din țările Europei de Nord au fost prezentate și cîteva inițiative independente din Armenia, Ucraina, România, Turcia, Republica Moldova și alte țări din regiune.

Asociația Oberliht s-a prezentat cu proiectul *CHIOȘC – punct de informare cultural / platformă publică de participare*. Pentru a-l transporta în Suedia, am fost nevoiți să reducem proiectul la dimensiunea unei valize de călătorie de 20 Kg, care a fost umplută cu covrigi și conserve de mîncat pe drum, sfeclă roșie, fructe uscate, pătrunjel și alte ingridiente ce cresc pe la noi, pentru gătitul borșului și compotului, reviste și publicații, lucrări ale artiștilor, fotocopii, bannere și alte lucruri utile, toate acestea urmînd să alcătuiască viitoarea instalație la tîrg. În locul *Apartamentului Deschis*, astăzi instalat în fața Direcției Cultură din Chișinău, la Stockholm am prezentat un model al său în miniatură, realizat în carton.

Odată expuse în Kulturhuset, acestea creau un spațiu ce încuraja interacțiunea între artiștii-curatorii veniți de la Chișinău alături de colegii lor de la București și Zagreb, și ceilalți participanți sau vizitatorii ai tîrgului. Aici putea fi citită *Revista la PLIC* și suplimentele editate de diverse inițiative chișinăuiene și bucureștene, contribuțiile tipărite sub forma unor desene, cărți poștale, autocolante erau distribuite gratuit și puteau fi luate acasă, tot aici, pe monitorul unui televizor erau prezentate lucrările video ce documentează acțiunile unor artiști veniți în rezidentă la Chișinău dar și lucrările de pe *DVD la PLIC*. Pe unul din standuri, sub forma unor mici anunțuri, erau lipite apelurile de participare preluate de pe lista informativă [oberlist]; tot acolo erau anunțate și evenimentele ce au loc în Moldova, astfel reactivînd Punctul de Informare Cultural, iar pe un alt perete atîrnau "la uscat" bannere cu referință la evenimentele din 7 aprilie 2009, afișate anterior *în Vînt*, sub forma unui *Protest*.

În mijlocul spațiului era amplasată o masă, iar pe masă o plită electrică, un fund de lemn și cîteva cratițe care reconstituiau pe perioada tîrgului o bucătărie – acolo zilnic se gătea borș și compot "pentru cultură", iar alături, la masă, puteau sta așezate cîteva persoane pentru a mînca din cele pregătite de noi – un mic restaurant improvizat. O porție de borș costa 40 Kr și de compot – 10 Kr. Banii adunați din vînzări aveau să meargă pentru tipărirea numerelor viitoare ale *PLIC*-ului. Devenind sătui 'clienții' treceau la limba engleză din suedeză, pentru a comunica cu noi. Era un moment bun pentru a le prezenta proiectele de la *Apartament Deschis* și activitatea scenei independente din Moldova. La masă făceam schimb de informații și tot acolo stabileam noi contacte și ne alegeam cu noi prieteni.

Formatul ales de noi valorifica și alte proprietăți ale *Apartamentului Deschis* – îl activa ca pe o structură mobilă de prezentare și interacțiune (acest lucru corespundea intenției autorului, *Apartamentul* fiind asamblat din plăci de beton armat prefabricate care puteau forma structuri modulare diferite). La rîndul nostru, noi am împrumutat unele elemente din *Apartamentul* de la Chișinău, cum ar fi funia de uscat rufe, spațiul bucătăriei imprimat pe podea sau peretele despărțitor ce găzduiește *Punctul de Informare Cultural*, și le-am reprodus în spațiul celei mai mari Case de Cultură din Suedia, astfel încît ele să devină funcționale.

În aceste condiții, pe lîngă rolul de artiști și mediatori ai culturii independente din Chișinău, ne-am asumat încă un rol – de bucătari de la un restaurant cu mîncăruri tradiționale. După exemplul moldovenilor care pleacă peste hotare în căutare de lucru am încercat să identificăm și să testăm un model economic viabil în contextul suedez – deci un restaurant ne oferea una din soluții. Acompaniat de un meniu tipic pentru spațiul sovietic de cîndva: borș și compot, cu influențe asiatice la nivel de ingridiente, această antrepriză ne-a permis să ne asigurăm zilnic cu mîncare (în lipsa unor diurne, care oricum ar fi fost insuficiente datorită prețurilor exagerat de mari din Stockholm) și să adunăm niște bani pentru *Revista la PLIC* – ceea ce în final s-a adeverit o afacere de succes!
Ediția a 5-a a Tîrgului Supermarket a atras mulți amatori de artă contemporană, dar și consumatori de borș și va rămîne în experiența noastră ca un pas important făcut pentru depășirea condiției marginale în care se află întregul sector cultural din Republica Moldova și o precondiție pentru dezvoltarea unor proiecte de colaborare cu alte țări, în viitor.

Au participat: Nataša BODROŽIĆ, Andreea TOMA, Vadim ȚÎGANAȘ, Vladimir US. Au fost prezentate lucrări de Ion FISTICANU, Tonka MALEKOVIĆ, Ghenadie POPESCU, Ștefan RUSU, Gruppo Tökmag (András TÁBORI and Tamás BUDHA), Zampa di Leone și ale altor artiști.

Mulțumim organizatorilor Supermarket 2011, Institutului Suedez și Institutului Cultural Român din Stockholm pentru posibilitatea de a participa la acest eveniment.

Vladimir US

KIOSK project at SUPERMARKET 2011

The 5th edition of the Stockholm Independent Art Fair called SUPERMARKET was open between 18-20 February 2011. Projects of art collectives from Northern European countries were joined by some independent initiatives from Armenia, Ukraine, Romania, Turkey, The Republic of Moldova and other countries in the region.

The Association Oberliht was present with the project *KIOSK (CHIOȘC) – cultural information point / public platform for participation*. To transfer it to Sweden, we had to reduce the project to the size of a 20 kg travel suitcase, which was filled with pretzels and cans of food for the road, beetroot, dried fruit, parsley and other local ingredients, to prepare the borsch and compote, magazines and publications, works of artists, photocopies, banners and other useful things that altogether were going to make up the future installation in the fair. Instead of the *Flat Space*, now installed in front of the Chisinau Cultural Department, we presented in Stockholm a miniature model of it, made of cardboard.

Once displayed in Kulturhuset, they created a space that fostered networking between the artists-curators coming from Chisinau and their colleagues from Bucharest and Zagreb, and the rest of the participants or visitors in the fair. The

Borș pentru cultură / Borsch for culture, SUPERMARKET 2011, Kulturhuset, Stockholm, foto: Nataša BODORŽIĆ

CHIOȘC / KIOSK, SUPERMARKET 2011, Kulturhuset, Stockholm, foto: Vladimir US

IN CHIOSC 15:54 18 II 2011 by Mariusz Tarkawian, drawing, SUPERMARKET 2011, Kulturhuset, Stockholm

POSTBOX (PLIC) Magazine and the inserts edited by various initiatives in Chisinau or Bucharest could be read here, printed contributions such as drawings, post cards or stickers were freely distributed, while a television screen ran the video works documenting actions of artists who were in residence in Chisinau, as well as works on the DVDs included in the *POSTBOX Magazine*. On one of the stands we displayed, as small notices, the calls for participation taken from the information list [oberlist]; it is also here that we announced events taking place in Moldova, thus reactivating the *Cultural Information Point*, while on the other wall were hanging "drying" banners reminding of the events on 7th of April 2009, before included in *Wind (Vînt)*, as a *Protest*.

Borş pentru cultură / Borsch for culture, SUPERMARKET 2011, Kulturhuset, Stockholm, foto: Vladimir US

Borş pentru cultură / Borsch for culture, SUPERMARKET 2011, Kulturhuset, Stockholm
foto: Nataša BODORŽIĆ

In the middle of the space there was a table, and on the table an electric stove, a chopping block and some pots that represented during the fair our kitchen – everyday we cooked borsch and compote "for culture", and next to it, a few people could sit at a table to have the food we prepared – a small improvised restaurant. A bowl of borsch cost 40 Kr and the compote – 10 Kr. The money from the sales was used to print the future issues of the *POSTBOX Magazine*. When they were no longer hungry, our "customers" switched to English from Swedish to talk to us. That was a good moment to tell them more about the projects at the *Flat Space* and the activity of the independent groups in Moldova. At the table, we exchanged information and made new contacts and friends.

The method we chose to get the most of other features of the *Flat Space* – having it act as a mobile presentation and interaction structure (this met with the intention of the author, as the *Flat Space* was made out of prefabricated concrete slabs that can be used for various modular structures). In our turn, we borrowed some elements in the *Flat* in Chisinau, such as the clothesline, the kitchen space imprinted on the floor or the separating wall hosting the *Cultural Information Point* and replicated them inside of the largest Cultural House in Sweden, so that they are functional.

On this background, apart from artists and mediators of independent culture in Chisinau, we also acted as cooks in a traditional food restaurant. Following the example of Moldovans leaving abroad for works, we tried to identify and test a sustainable economic model in the Swedish context – a restaurant therefore was one of the solutions. Accompanied by a menu once typical for the soviet space: borsch and compote, with ingredients of Asian influences, this enterprise allowed us to provide our daily meals (without an allowance that wouldn't have been sufficient anyway for the high prices in Stockholm) and to collect some money for the *POSTBOX Magazine* – which in the end turned out to be a successful business!

The 5th edition of the Supermarket Fair attracted many contemporary art aficionados, as well as borsch consumers and will stay with us as an important step to take in overcoming the marginal condition of the entire cultural sector in the Republic of Moldova and a prerequisite for the development of collaboration projects with other countries in the future.

With the participation of: Nataša BODROŽIĆ, Andreea TOMA, Vadim ȚÎGANAȘ, Vladimir US. Works presented were signed by Ion FISTICANU, Tonka MALEKOVIĆ, Ghenadie POPESCU, Ștefan RUSU, Gruppo Tökmag (András TÁBORI and Tamás BUDHA), Zampa di Leone and other artists.

Many thanks to the organisers of Supermarket 2011, The Swedish Institute and The Romanian Cultural Institute in Stockholm for the opportunity to participate in this event.

Vladimir US

borsch for kulture 16:54 17 II 2011 by Mariusz Tarkawian, drawing
SUPERMARKET 2011, Kulturhuset, Stockholm

CHIOȘC/KIOSK @ INexactly THIS 2012

CHIOȘC: Bucătărie-Cantină, propunere de proiect (2012)

Mobilul din spatele prezentării *CHIOȘC* de la „INexactly THIS", în 2012, ar fi trebuit să fie o structură hibridă care să îmbine o bucătărie și o cantină. Punctul de plecare al proiectului *Bucătăria-Cantină* a fost o mică unitate arhitecturală care se numește *Apartament Deschis* și care întrupează o copie funcțională a unui apartament socialist, cu scopul de a expune public spațiul privat al unui apartament și de a chestiona standardele fostei societăți socialiste.

Instalarea *Apartamentului Deschis* la festival a avut intenția de a expune mobilierul de bucătărie încastrat al unui apartament socialist, utilizat, în mod obișnuit, pentru depozitarea alimentelor, a echipamentului pentru gătit, a veselei, farfuriilor și a meselor zilnice la masa din bucătărie. Unitatea mobilă, cu un design semnat de Ștefan RUSU, s-ar fi putut transforma cu ușurință într-o cantină temporară pentru muncitori, extinzându-și zona de servire și consumare a meselor în timpul prezentărilor, proiecțiilor și dezbaterilor. Astfel, o bucătărie de familie tipic multifuncțională la scară mică (care are la bază modelul original STROICOM din URSS-ul anilor '30) este actualizată în diverse scopuri, adresate unui număr mare de oameni, prin extinderea zonei de primire.

Curatorii *CHIOȘC*, Vladimir US și Stefan RUSU: „Ideea din spatele conceptului de reutilizare a bucătăriei ca prototip nu ține numai de dimensiunea compactă a modelului din anii '30 (perioadă de condiții economice austere, impuse de noile standarde economice ale societății în dezvoltare), ci și de utilizarea acesteia în URSS în anii '70-'80 ca spațiu intim de dezbateri și discursuri dizidente angajate, care au fost exilate din sfera publică într-o perioadă de condiții politice dure.

Extinzând astfel *bucătăria* în *cantina* din zilele noastre, putem genera un

KIOSK: the Kitchen-Canteen project proposal (2012)

The engine behind the *KIOSK* presentation at "INexactly THIS" in Amsterdam should have been a hybrid structure that combined a kitchen and a canteen. The departure point for the *Kitchen-Canteen* project was a small architectural unit called *Flat Space* which embodies a functional replica of a socialist apartment that aims to publicly display the private space of a flat and question the standards of the former socialist society.

Flat Space's instalment at the festival would showcase the build-in kitchen furniture of a socialist flat normally used for the storage of food, cooking equipment, tableware, dishes and the daily diners at the kitchen table. The mobile unit, designed by Stefan RUSU, could have easily been transformed into a temporary workers canteen extending its area for serving food, eating, during the presentations, screenings and debates. In this way the typical multifunctional, small-scale family kitchen (based on the original '30s (USSR) design of STROICOM) is upgraded for multiple purposes to a large number of people by expending its hosting area.

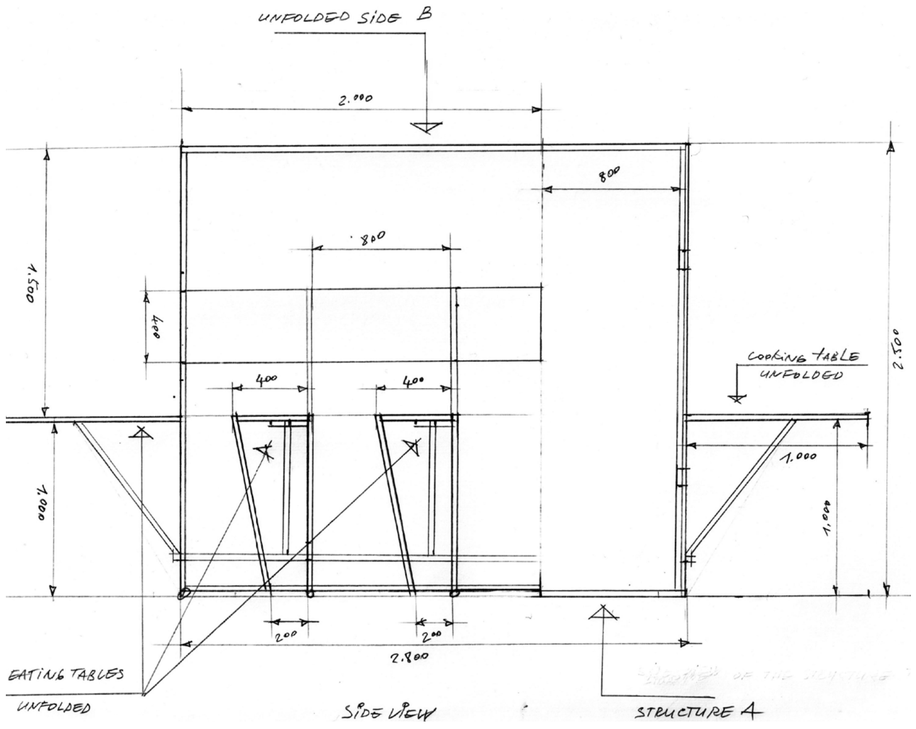

Bucătărie-Cantină / The Kitchen-Canteen de Ștefan RUSU, schiță tehnică (propunere de proiect p-tru festivalul *INexactly THIS*, Amsterdam, 2012)

discurs public prin găzduirea artiștilor, a lucrătorilor din sfera culturii și a unui public mai larg, îmbinând gătitul cu dezbaterea, în timp ce consumăm mese cu preparare simplă, creând astfel o comunitate temporară angajată prin artă.

Pentru noi, dacă ținem cont de contextul marilor mișcări de emigrare și de faptul că, pentru multe persoane din lume, Europa a devenit o destinație atrăgătoare, acest proces de introducere a bucătăriei tradiționale a căpătat noi semnificații sociale și politice. Comunitățile de migranți sunt active și se auto-organizează, căpătînd o voce mai puternică regional, de fiecare dată când se deschide un nou local. Aceștia își creează premizele pentru participarea la viața politică a noului stat.

Având în vedere cele de mai sus, prin prepararea și servirea meselor la *bucătăria-cantină* am vrea să răspundem uneia din nevoile de bază, cu care mulți oameni se confruntă în continuare astăzi – insuficiența alimentelor. Pe de altă parte, intenția noastră este aceea de a construi o comunitate și de a găsi susținere pentru ideile noastre. Dacă avem în vedere comunitățile de migranți care trebuie să se adapteze la noile condiții de viață și noile contexte culturale, am prefera să de concentrăm asupra provocărilor cărora comunitatea internațională de lucrători culturali trebuie să le facă față, încurajați, de asemenea, de participarea la „Kunstvlaai: Festival of Independents”.

Sunteți invitați cu toții să veniți la o porție de borș și un pahar de compot în timp ce urmăriți filme sau lucrări video, ori ascultați postul național moldovenesc de radio, ori citiți *Revista la PLIC*, să aflați despre transformarile urbane sau schimbările politice și sociale din societățile post-sovietice intrînd în *Apartament Deschis*, sau pur și simplu să stați de vorbă cu noi pentru a afla mai multe despre proiectele noastre.”

Apartamentul Deschis este un proiect curatoriat de Vladimir US, cu design semnat de Ștefan RUSU

KIOSK curator Vladimir US and Stefan RUSU: “The idea behind the concept of reusing the kitchen as a prototype is not only related to its compact size originated in the ‘30s (the period of rigid economic conditions that were imposed by the new economic standards of the society in development), but also for its use in the USSR of the ‘70-‘80s as an intimate space for debates and engaged dissident discourse that was exiled from the public sphere during that harsh political climate.

Therefore extending the *kitchen* into a *canteen* nowadays allows us to generate a public discourse by hosting artists, cultural workers and a more general public and combining cooking with a debate while consuming simply prepared food and create a temporary community engaged through art.

For us, taking into consideration the context of large emigration movements and the fact that for many people around the world Europe became an attractive destination, this process of introducing a traditional cuisine has got a new social and political significance. The migrant communities are active to get self-organized and receive a stronger voice locally every time a new establishment is opened. They create their own premises for participation in the political life of their new country.

Having this in the background, by cooking and serving food at *kitchen-canteen* we would like to respond to one of the basic needs that many people still have to face today – that of not having enough food. On the other hand our intention is also to build a community and find support for our ideas. If compared to the migrating communities that have to adapt to new living circumstances and cultural contexts, we would rather like to focus on the challenges that the international cultural workers community is facing today, also encouraged by our participation in the ‘Kunstvlaai: Festival of Independents’.

Everybody is invited to come to eat borsch, drink compote, watch films and videos, listen to National Moldovan radio, read *POSTBOX* magazine, learn about urban changes and the political and social transformations of the post-soviet societies while entering *Flat Space*, or just join us for a conversation and learn more about our projects.”

Flat Space is a project curated by Vladimir US and designed by Stefan RUSU

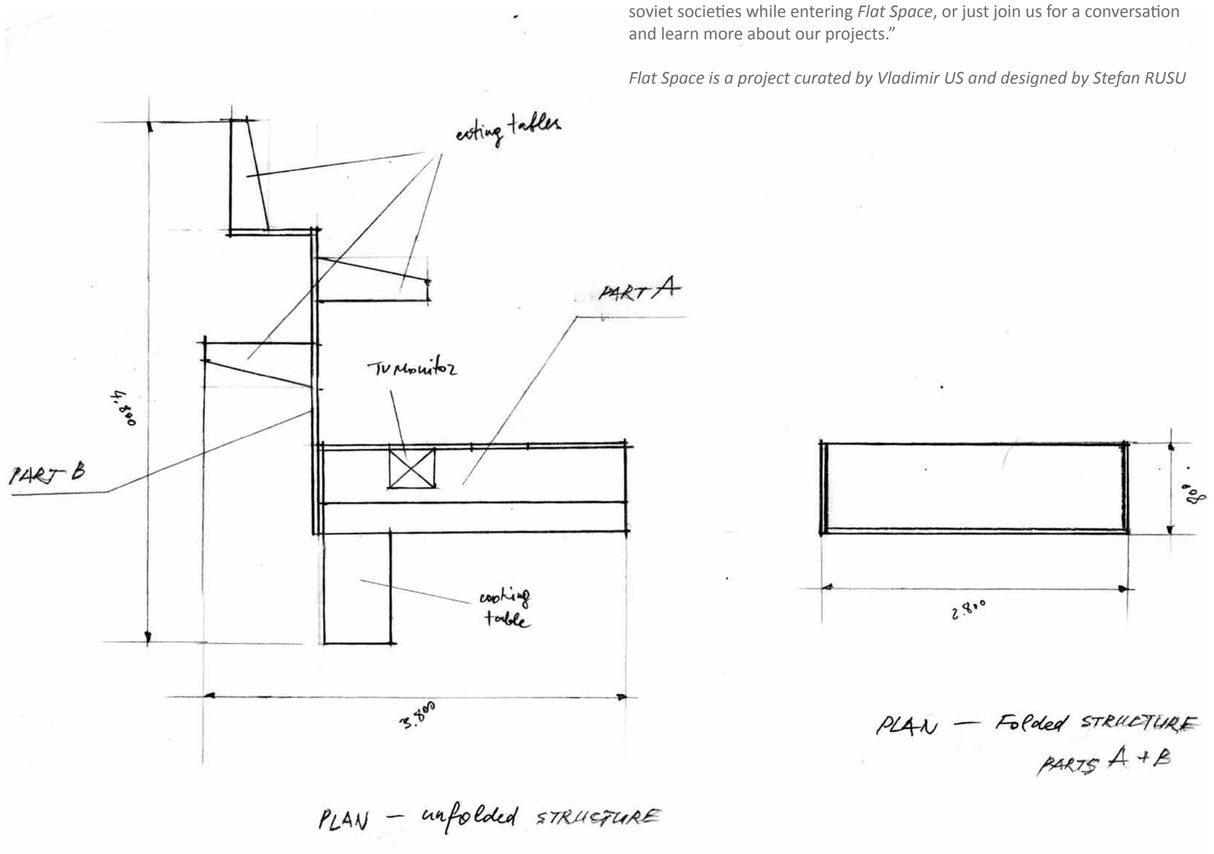

Bucătărie-Cantină / *The Kitchen-Canteen* de Ștefan RUSU, schiță tehnică (propunere de proiect p-tru festivalul *INexactly THIS*, Amsterdam, 2012)

spațiu p-tru inițiative independente

Când lipsa pereților ilumineză calea spre artă

Dacă Hefaistos s-ar fi pomenit într-o altă epocă, bântuită de crize financiare, când prin absurd, ar pierde dreptul la utilizarea vulcanilor săi pe post de atelier de creație, oare ar mai fi putut făuri excepționalele sale opere? Ar fi fost el mai puțin Zeu? S-ar fi mutat oare în mijlocul oamenilor, împărțind cu aceştia produsele măiestriei sale?

Întrebarea mea ar părea o banală analogie pentru unii: dovadă a unei posibile fixații în adolescentina preocupare pentru mitologia greacă. Poate avea însă o oarecare relevanță în cazul când firul ideilor decojite se împletește în jurul nevoii de spațiu pentru inițiativele artistice independente.

În prezent, există tendința ca artiștii să coboare tot mai mult din Olimpul edificiilor somptuoase, instituționalizate, de unde publicul larg era obișnuit să meargă din Paște în Crăciun pentru a-și primi porția de „artă” - spre spații atipice, mai departe de ingerințele din partea instituțiilor guvernamentale, dar mai aproape de spectator și viața sa rutinieră. Inițiativele artistice care se nasc în spații „noi”, poartă inevitabil amprenta spațiului deținut (sau închiriat). Astfel, forma și conținutul activității artistice sunt modelate în permanență pentru a încăpea în acel spațiu fizic/virtual sau pentru a-l umple cât mai armonios.

Pentru mulți dintre artiști spațiul este o condiție absolut necesară activității lor, fiind o platformă de comunicare care unește oameni cu interese comune. Atât spațiul fizic, cât și cel virtual este o bază esențială și o necesitate pentru cercetare, pentru producerea și comunicarea programelor artistice, dar mai ales pentru dezvoltarea și faza de implementare a proiectelor artistice.

Totuși, nu putem absolutiza condiția necesității spațiului pentru desfășurarea activităților artistice, pentru că este relaționată de câțiva factori specifici, precum tipul de organizație/ grup (dacă e un grup neformalizat, acesta poate să-și desfășoare cu ușurință activitatea în diverse instituții-gazdă: biblioteci, muzee, teatre, etc.), tipul de public-țintă sau natura proiectului desfășurat (dacă proiectul vizează, de exemplu, organizarea unor dezbateri, reprezentarea fizică nu este vitală, pe când pentru expoziții și proiecții de arte vizuale de multe ori spațiul conferă artiștilor un plus de siguranță și securitate pentru lucrările lor).

Într-adevăr, a deține un spațiu fizic, stabil și confortabil este mult mai comod și dezirabil. Însă o mare parte dintre artiști desfășoară totuși activități ce nu necesită spațiu. În absența suportului financiar, în situații de criză economică, când, pur și simplu, artiștii nu își permit un spațiu, ingeniozitatea le facilitează adaptarea la

When missing walls lit the way to art

Had Hephaestus lived in a different age, haunted by financial crises, when let us assume the absurdity that he losses the right to use his volcanoes for his studio, would he have been able to craft his outstanding works? Would he have been a lesser God? Would he have moved among people, sharing with them the outcome of his mastery?

My question might seem a commonplace analogy to some: an indication of a possible fixation with the teen interest for Greek mythology. But it might have some relevance when the line of scaled ideas interweaves with the need for a space for independent artistic initiatives.

At present, there is a tendency for artists to gradually descend from the Olympus of luxurious institutionalised facilities where the wide audience was used to go once in a blue moon to get their “art” dose – and go to unusual spaces, beyond interferences from governmental institutions, but closer to the viewer and his routinary life. Artist initiatives that emerge in “new” spaces are inevitably marked by the owned (or rented) space. Thus, the shape and content of the artistic activity are constantly shaped to fit in that actual / virtual space or to fill it in the most harmonious way possible.

To many artists, space is a fundamental prerequisite or their activity, and a communication platform bringing together people with same interests. Both the actual and the virtual space are an essential base and a necessity for research, for the production and communication of artistic programmes, but especially for the development and implementation phase of artistic projects.

However, we cannot idealise the space necessity condition for the execution of artistic activities, because it is related to some specific factors, such as the type of organisation / group (when it is an unformalised group, it can easily carry on its activity in various host-institutions: libraries, museum, theatres, etc.), the type of target audience and the nature of the executed project (when, for example, the project aims at organising debates, the actual representation is not vital, while when organising exhibitions and visual arts screening, the space often gives the artists a plus in the safety and security of their works).

It is true that owing a physical, constant and comfortable space is much more comfortable and worth having. But a large number of artists are, however, running activities that do not require a space. With the missing financial support, in a situation of economic crisis, when artists simply cannot afford a space, ingenuity facili-

Dan PERJOVSCHI, desen, ARThotel, 2009, foto: Vladimir US

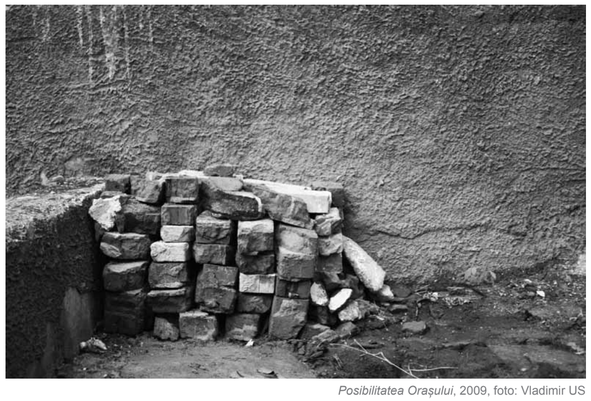

Posibilitatea Orașului, 2009, foto: Vladimir US

imperativele prezentului trăit. Din carențe se naște un plus de originalitate, arta răbufnind în cele mai neașteptate locuri neocupate din imediata noastră apropiere; în subsoluri; în aer liber: în parcuri sau chiar în plină stradă, conturându-se forme cât mai dinamice. Acest tip nou de artă, arta comunitară, nu mai e doar „ars gratia artis", ci poate răspunde nevoilor unui segment de populație din raza spațiului artistic. Fiind puternic dependente de contextul local (social, politic, urban) sau de organizația-gazdă, proiectele artistice îmbracă conținuturi ce nu mai pot fi relevate decât prin forme specifice.

De multe ori, în mod paradoxal, spațiul existent este însăși motivația de a crea și a-l umple cu creație. E un fel de constrângere de a folosi la maxim beneficiile oferite de acesta și de a dezvolta cât mai multe proiecte. Restricția, care deranjează totuși unii artiști vizează nevoia de pliere a activităților desfășurate la configurația spațiului. Dacă unele organizații au, de exemplu, un mic oficiu, acestea pot să organizeze mai multe workshop-uri, nu însă și spectacole de tip performance sau alte activități ce le-ar fi plăcut să fie derulate.

Caracteristicile fizice ale spațiului: localizare, mărime, arhitectură, dar și cele care țin de atmosferă și specificul local impregnează forma și conținutul proiectului artistic la care se lucrează. Consecințele pot fi sesizate în anvergura proiectului, în elementele interactive ale activității artistice, în sfera relațiilor publice și a popularității acestuia, dar pe de altă parte, în programul desfășurat cu publicul.

Existența unui spațiu stabil, tipic (de regulă, instituționalizat) facilitează întocmirea unui program regulat, care va aduce un public restrâns, dar fidel. Spații specifice atrag o audiență specifică, determinând grupul țintă al programelor artistice. Activitățile artistice desfășurate în spații neobișnuite trezește un fel de scepticism și rezervă în rândul publicului larg. Însă artiștii „câștigă" prin adaptarea programului în funcție de public, ceea ce întărește legătura dintre artist și spectator și îngustează sau șterge barierele dintre ei. Multe proiecte artistice actuale aceasta și urmăresc: pătrunderea în diferite alte spații, unde de cele mai multe ori, arta nu are acces sau este privită cu rezervă și spirit practic: „dacă nu ne ajută să supraviețuim, la ce e bună arta?". Iată însă că artiștii creează un fel de sinergie între artă și public, educându-l și oferindu-i uneori soluții de supraviețuire prin artă.

Alți artiști, mai mucaliți, s-au obișnuit să savureze restricțiile spațiului lor, mai ales dacă acesta este propria garsonieră, care le permite adaptarea programului în exclusivitate publicului. Acest tip de spațiu impune cu necesitate schimbarea formei și conținutului spectacolelor. Instituția tradițională a teatrului este personalizată și reinterpretată, teatrul de apartament reușind să genereze mai mulți „operatori culturali" și prin urmare, mai multe impulsuri spre a crea lucrări originale, potrivite pentru spațiul domestic.

Și dacă totuși punem punctul pe „i", întrebând dacă se pot desfășura activități artistice fără un spațiu, nu m-aș avânta să caut un răspuns dihotomic, de tipul da sau nu. Aceasta în primul rând pentru că suntem pe terenul artei, al inovației și diversității, iar în al doilea rând, pentru că am reduce mult din semnificațiile procesului artistic. Da, se poate crea și în afara spațiului la care au acces artiștii, pentru a conferi activităților artistice mai mult dinamism, originalitate și pentru a utiliza arta ca și instrument activ în sprijinul comunității. Pentru a depăși restricțiile spațiului se preferă însă o combinare a proiectelor în propriul spațiu, pentru a păstra un anumit public interesat, dar și în afara spațiului propriu, în locuri noi, unde se poate cuprinde un public cât mai larg și eventual, se poate contribui la educarea acestuia.

Până la urmă, dacă e să reluăm întrebarea (retorică) de la început, Hefaistos ar fi rămas zeu și fără vulcanii săi, artiștii nu sunt mai puțin artiști dacă activează în afara spațiilor instituționalizate. Lipsa pereților unui edificiu nu îl face mai puțin atractiv pentru inițiativele artistice. Dimpotrivă, artiștii actuali învață zi de zi să coloreze infirmitățile și lipsurile unui prezent gri pe alocuri, iar impulsurile creative le vin din problemele oamenilor de lângă ei. Cu toate acestea, lipsa pereților luminează calea spre arta contemporană, acolo unde cărările sunt nebătătorite sau unde sunt rătăcite, când există totuși un vulcan real sau virtual, unde să se producă explozia artistică și de unde arta să se poată prelinge în mintea publicului.

Cristina BRÎNZĂ

Acest text e fundamentat pe răspunsurile oferite la chestionarul realizat pentru Suplimentul Oberliht / Revista la PLIC. Mulțumim pentru colaborare: ***Klaus Schafler*** *(Kunsthalle Exnergasse, Austria),* ***Balázs Kovács*** *(Moiré Kulturális Egyesület, Ungaria),* ***Milan Vracar*** *(Association Kulturanova, Serbia),* ***Mykola Ridnyi*** *(SOSka group, Ucraina),* ***Nini Palavandishvili*** *(GeoAIR, Georgia),* ***Daniel Tucker*** *(AREA Chicago, SUA),* ***Rael Artel*** *(curator independent de artă contemporană, stabilit în pădurile din Estonia),* ***Szilvia Nagy*** *(M.ICA, Ungaria),* ***Jean-Lorin Sterian*** *(teatrul lorgean, România),* ***Alexandru Corduneanu*** *(Grupul Civic pentru Patrimoniu și Dezvoltare, Republica Moldova).*

tates their adjustment to the imperatives of the times we live in. Deficiencies give rise to added originality, art flares up in the most surprising unoccupied spaces in our proximity; in basements; in the open space: parks or simply the street, looming in the most dynamic shapes. This new genre of art, community art, isn't any longer mere "ars gratia artis", as it may meet the needs of a population group in the neighbourhood of the artistic space. As they are deeply dependant on the local context (social, political, urban) or on the host organisation, artistic projects bear contents that can only be relevant in specific shapes.

Very often, paradoxically, the existent space is in itself a motivation to create and be filled with creation. It is a sort of constraint of using at maximum the benefits it provides and to develop as many projects as possible. The restriction, however upsetting to some of the artists, concerns the need to adapt the activities ran to the configuration of the space. If some organisations have, for example, a small office, they can organise several workshops, but not performance events or other types of activities that they would have liked to run.

The physical characteristics of the space: localisation, size, architecture, as well as those related to the atmosphere and the local specifics impregnates the shape and content of the artistic projects carried out. The outcome can be seen in the amplitude of the project, in the interactive elements of the artistic activity, in the sphere of public relations and its popularity and, on the other hand in the programme carried out with the public.

The existence of a constant, typical space (most often, institutionalised) facilitates the drawing up of a regular programme that will attract a narrow, but loyal public. Specific spaces attract specific audiences, determining the target group of the artistic programmes. Artistic activities ran in unusual spaces raises a sort of scepticism and reluctance with the wide audience. But artists "benefit" from adjusting the programme depending on the audience, which strengthens the connection between the artist and the viewer and narrows or removes altogether the barriers between them. This is the aim of many actual artistic projects: penetration of various spaces, where art has most often no access or is regarded with reluctance and practical spirit: "unless it helps one's survival, what good is it for?" But here's how artists create a sort of synergy between art and public, educating it and sometimes providing solutions for survival through art.

Other artists, somewhat more waggish, are used to enjoying the restriction of their spaces, especially if that is their own one room flat, which allows for an adjustment of an exclusive programme for the audience. Such a space requires as a necessity the changing of the shape and content of the performances. The traditional theatre institution is personalised and reinterpreted, apartment theatre managing to generate more "cultural operators" and therefore more drives towards creating original works, suited for a domestic space.

And if we were to cross the t's and dot the i's, in asking whether artistic activities can be conducted or not without a space, I wouldn't dare for a dichotomist answer in the range of yes and no. Mainly because we're discussing art, innovation and diversity, and secondly because that would mean a large reduction of the significations involved in the artistic process. Yes, creation is possible outside the space that artists have access to, in order to endow artistic activities with more dynamism, originality and to employ art as an active tool in supporting the community. In order to overcome the limitations of the space, it is however preferable to combine projects in the self owned space, so as to maintain the interest of the audience, as well as outside the self owned space, in new places, to fit the widest audience possible and, possibly, to contribute to its education.

ARThotel, 2009, foto: Vladimir US

After all, if we were to repeat the (rhetorical) question in the beginning, would Hephaestus have remained a God without his volcanoes, artists are no lesser artists when activating outside institutionalised spaces. The missing walls of a building do not make it less attractive for artistic initiatives. To the contrary, artists nowadays learn everyday to fill with colour the imperfections and shortcomings of a present that is sometimes grey, and creative drives are given by the problems that people next to them are faced with. However, missing walls lit the way to contemporary art, where paths are not thread or where they are lost, when there is still a real or virtual volcano to foster artistic flares and where art may seep into the mind of the audience.

Cristina BRINZA

This text is based on answers given to the questionnaire submitted by the Oberliht Supplement / POSTBOX Magazine. Acknowledgements to: ***Klaus Schafler*** *(Kunsthalle Exnergasse, Austria),* ***Balázs Kovács*** *(Moiré Kulturális Egyesület, Hungary),* ***Milan Vracar*** *(Association Kulturanova, Serbia),* ***Mykola Ridnyi*** *(SOSka group, Ukraine),* ***Nini Palavandishvili*** *(GeoAIR, Georgia),* ***Daniel Tucker*** *(AREA Chicago, USA),* ***Rael Artel*** *(Independent curator of contemporary art, based in the forests of Estonia),* ***Szilvia Nagy*** *(M.ICA, Hungary),* ***Jean-Lorin Sterian*** *(lorgean theatre, Romania),* ***Alexandru Corduneanu*** *(Civic Group for Heritage and Development, The Republic of Moldova).*

chestionar / questionnaire (2012)

pentru Suplimentul Oberliht / Revista la PLIC
http://plic09.wordpress.com/2011/12/13/nevoia-de-spatiu

În scopul evaluării nevoii de spațiu necesar organizațiilor independente și inițiativelor artistice active astăzi și a gradului în care spațiile alese determină / influențează caracterul proiectelor artistice, vă rugăm să răspundeți la una sau mai multe întrebări (dintre cele care se potrivesc mai bine activității Dumneavoastră).

1. În ce măsură aveți nevoie de un spațiu pentru desfășurarea activității Dumneavoastră?

2. În ce mod un spațiu existent (sau la care aveți acces), determină forma sau conținutul proiectului/programului artistic la care lucrați?

3. Cum vă ajută un spațiu la dezvoltarea unui program cu publicul?

4. Credeți că ar fi posibil să vă desfășurați activitatea în afara spațiului pe care îl dețineți în prezent sau la care aveți acces?

for Oberliht Supplement / POSTBOX magazine
http://plic09.wordpress.com/2011/12/13/nevoia-de-spatiu

In order to evaluate the need for space for artistic initiatives and independent organizations active today, and the way in which chosen spaces and locations determine or influence the character of the artistic projects, we kindly ask you to answer one or more questions that best fit your activity.

1. To what extent do you need a space for developing your activities?

2. In which way an existing space (or one to which you have access) determines the form or the content of the artistic project / program on that you are working on?

3. How does the space help you to develop a program with the public?

4. Do you think it would be possible to develop your work outside the space that you currently own or have access to?

ARThotel în reparație, 2009, foto: Vladimir US

We do need, very much. But there is a new thing going on in Novi Sad. Check http://drustvenicentar.org First real squat in Serbia!

Of course it does. Before this initiative we had good office in the centre, where we could do some workshops also, but not theatre performances and other things we are interested in.

Better offer in programs creates wider audience, of course.

Sure we do. We've been creating in many different spaces so far.

Milan Vracar
Association Kulturanova, Novi Sad, Serbia

- - -

While I was the most interested in exhibition making, I did run the project room (2004-2008). I have to admit, I enjoyed running a space a lot, but then the crises came and the financial support was cut. At the moment I am running different projects which does not need physical space (Public Preparation) or which take place in collaboration with art institions that already have showing venues (Festival of Contemporary Art ART IST KUKU NU UT in Tartu, Estonia) or which happen by invitation in different contemporary art venues in Eastern Europe (Your Periphery Is My Center). So, at the moment, my office is in my country house where I also live, having a space is not crucial for me any more.

The project series "Your Periphery Is My Center" is totally dependent on hosting institution – the project attempts to reflect the situation and specific cultural/political/social/urban situation. Also the ART IST KUKU NU UT is designed as a response to local situation being rather context-specific project. For me, form and content are very much related, even more, they are integrated into each other.

In "Your Periphery Is My Center" project, I am always in the close contact with hosting space and team. As I told, I dont have a particular space now to operate in, so I dont have really the answer to the question.

Sure, this is what I am doing right now. If you wanna know how it works, just invite the next step of "Your Periphery Is My Center" into your space!

Rael Artel
Independent curator of contemporary art, based in the forests of Estonia

- - -

As much as possible. The minimum is 2-3 months, maximum is generally 3 years.

It should be a public or abandoned place, which nobody wants to use.

Indirectly. We organize underground events, so the good infrastructure is not so important.

Yes!

Balázs, Kovács
Moiré Kulturális Egyesület, Pecs, Hungary
http://kbalazs.periszkopradio.hu

Generally speaking, i do not need much space in the phase of activities development, but since almost all my/GeoAIR projects are related to some specific space/construction/building i need space for their implementation. Sure, one can only arrange discussions around a topic, without physical representation in the space, but since we work with visual artists, and since images still have more visibility, for certain occasions it is more suitable to "occupy" a space.

Once i have obtained an access to space, it does not determine the content of the project, but it can definitely determine the form. In case of public space it is difficult to provide security for video installations, photography etc. on the long term, thus it already shapes the form, event becomes more singular, more activist, as an event it can be recurring, but never the same.

Specific space attracts specific audience, choice of the space to some extent determines the target group. I choose concrete spaces not only to discuss concrete issues related to spaces, but also to address concrete target groups, but again it does not have to cut back the broader public. Specifically for artistic projects, it is not easy to work with public in Georgia, people are not used to art in public space, especially if the spaces are more problematic, abandoned. It requires more discussions and explanations with the public then institutionalized art spaces, which are more or less visited by art adjusted audience. I see the communication with the public as reciprocal process, not only i bring some information to them, but is has also quite relevant impact on project development how public contributes to it.

I do not own any space, especially if we talk about public space physical or virtual. And i think one can gain an access to any space be it in Georgia or outside. It just requires some time for research and communication.

Nini Palavandishvili
GeoAIR, Tbilisi, Georgia

- - -

http://www.areachicago.org/b/grid-city/toward-city-wide-movement-making-center/

Daniel Tucker
AREA Chicago, Chicago, USA
http://areachicago.org

- - -

Space for developing artistic activities is absolutely necessary condition. First of all space is a platform for communication which can unite different people with common interests.

The space of gallery-laboratory SOSka was combine two types of functioning. From one side it was a laboratory that provided a possibility for discussions and exchange of ideas between different artists. Laboratory factions also connected with a practical experiment when the space was using as a studio. In post-soviet art education, which is very conservative, both of these functions are excluded from studying process. From other side space of SOSka was also a space for representation and interaction with public throw exhibitions and music concerts.

One the main goal of the space was creation of a point of culture concentration. Different factors and features of local context contributed to implementation of this plan. Artist-run-space was a unique example of activity in situation of deficit of non-profit institutions for contemporary art. Regular and intense program has created a range of interested public.

The space is needed anyway but SOSka group trying to combine inside and outside work. Street also can be used as laboratory space. With different actions and interventions in public space we used appropriated as a working area. But quite often artistic intervention works not directly but through documentation / fixation made for art spaces. The difference is laying in the question about developing and influence on public. Space with good program and strategy can educate public but not immediately. It takes time.

Mykola Ridnyi
SOSka group, Kharkov, Ukraine

- - -

Deşi sediul este în propria garsonieră, lorgean theatre e un spațiu pe care îl pun la dispoziție artiștilor care doresc să susțină reprezentații. Cu o singură, excepție am evitat să mă produc ca artist în propriul spațiu. Datorită lorgean theatre am devenit în timp un aşa zis "manager cultural" şi nu pentru că înainte organizam evenimente şi aveam nevoie de un loc. E un proiect care s-a născut oarecum întîmplător şi s-a dezvoltat de la sine.

În cazul lorgean theatre, schimbarea formei şi a conținutului spectacolelor este esențială, pentru că asta îşi propune: transpunerea activităților performative în spațiul privat şi locuit, instituția teatrului fiind reinterpretată şi personalizată. Pentru viitor îmi doresc ca artiştii să scrie şi să reprezinte spectacole gîndite direct pentru spațiul domestic.

Fiind un spațiu foarte mic şi prietenos (o garsonieră) oamenii se socializează cu uşurință între ei, într-o măsură mult mai mare ca în spațiile tradiționale. Spectacolele sînt concepute şi în acest scop, de creare şi întărire a legaturilor între spectatori (şi artişti).

În 2011 am organizat un festival de teatru timp de o lună într-un autobuz. Începînd cu 2012, lorgean theatre va prezenta spectacole în mai multe case, oferind astfel, posibilitatea fiecarui proprietar de apartament - organizator să devină un "operator cultural".

Jean-Lorin Sterian
lorgean theatre, Bucuresti, Romania
http://lorgeantheatre.wordpress.com

- - -

Having access to - and working with - physical and virtual space is an essential basis and need for research, development, production and communication of artistic processes and programs.

The qualities of available space in terms of location, size, architecture, atmosphere and artistic/political context determine content and form of work and projects a lot, especially seen in public sphere relations, possible visibility, size and interactive elements of work.

It is possible to communicate a certain address or location where the work can be seen and reflected.
And many more reasons…

Yes, but this depends on the kind of work and public you have in mind.

Klaus Schafler
Kunsthalle Exnergasse, Vienna, Austria
http://www.kunsthalleexnergasse.wuk.at

- - -

At M.ICA with the range of different sites and situations and with the countless forms of media, we encourage broader audiences to participate in our projects. It is crucial for us to create synergy between art and the public: our practice includes organizing public art projects, screenings, talks and educational events, publishing, and building the Video Art Archive. M.ICA has two exhibition sites with different exhibition outlines: one exhibition site for emerging artists, residency exhibitions and gallery talks; and one site for video workshops and video art exhibitions, screenings. These two sites has a smaller regular audience. To be able to reach out, and get the broader public involved, we run "antenna" projects too, like the regular public art program in September with connecting guided tours, but also organizing exhibitions, interventions and various projects in the changing urban environment, on squares, in shop-windows and in flats. I think the regular places, like the exhibition spaces giving a good base for the regular events, but I feel the necessity to be present in the urban environment too. I find it important to develop site-specific projects in new places, and offer participation to a broader audience.

Szilvia Nagy
M.ICA, Institute of Contemporary Art, Miskolc, Hungary

- - -

Spatiile pentru desfăşurarea activității unui grup neformalizat sunt necesare în măsura în care sunt utilate şi dotate pentru a face mai eficientă informarea şi dezbaterile asupra problemelor în discuție. Acestea pot fi spațiile oricărei instituții publice, bibliotecă, muzeu, teatru, etc.

Deoarece Grupul nu are o planificare strictă a activității, întrunirile desfăşurându-se în dependență de problematica la zi şi atitudinea membrilor săi, spațiile în care ne întrunim nu influențează, decât într-o mica măsura, forma şi conținutul dezbaterii.

În principiu, un spațiu este favorabil desfăşurării unui program cu publicul. Pentru Grup, însă, acestea sunt, de obicei, spațiile unor agenții de presă (pentru cazul conferințele de presă) sau ale unor spații închiriate (pentru cazul conferințelor, simpozioanelor etc.).

În acest sens, Grupul Civic pentru Patrimoniu şi Dezvoltare poate să-şi desfăşoare activitatea în spațiile instituțiilor publice existente.

Alexandru Corduneanu,
Grupul Civic pentru Patrimoniu si Dezvoltare, Chişinău, Moldova

ÖLANDS FOLKHÖGSKOLA

Kalmar konstmuseum

cultura tinerilor, artă şi politici culturale

[oberlist]

youth culture, arts and cultural policies

Portal informaţional pentru artă şi cultură din Moldova

Pentru abonare expediaţi un email la adresa **ober@emdash.org** cu subiectul 'abonare [oberlist]'
mai multe detalii aflaţi la: http://www.oberliht.com/oberlist

Information gateway for arts and culture from Moldova

If you wish to subscribe send an email to **ober@emdash.org** with the subject 'subscribe [oberlist]'
for more detailes go to: http://www.oberliht.com/oberlist

Supliment ***Oberliht*** - toate materialele aparţin Asociaţiei Oberliht şi autorilor, şi nu pot fi preluate fără acordul acestora | redactor supliment: Vladimir US | contribuţii: Cristina BRÎNZĂ, Jorgen PLATZER, Ştefan RUSU, Mariusz TARKAWIAN, Vladimir US
traduceri: Jorgen PLATZER, Sanda WATT | fotografii/imagini: Nataša BODORŽIĆ, Mehdi CHAFIK, Vladimir US | design: usv | contact: vladimir(a)oberliht.org.md